

ВИСНОВОК
ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ
ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

Воронцова Андрія Валерійовича

«Стратегії змагальної діяльності спортсменів високої кваліфікації у греко-римській боротьбі з урахуванням функціональної асиметрії мозку» на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

У відповідності до п. 11 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 на кафедрі спортивних единоборств та силових видів спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України 26 квітня 2023 року Воронцовим А.В. було проведено публічну презентацію наукових результатів дисертації на тему: «Стратегії змагальної діяльності спортсменів високої кваліфікації у греко-римській боротьбі з урахуванням функціональної асиметрії мозку» та її обговорення (науковий керівник – доктор біологічних наук, професор Коробейніков Г.В.).

За результатами проведення публічної презентації та обговорення дисертації на засіданні кафедри спортивних единоборств та силових видів спорту було прийнято рішення надати здобувачу Воронцову А.В. позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

ВИСНОВОК

Актуальність теми дисертації. Останнім часом спортивні единоборства привертають все більшу увагу зі сторони спортсменів, фанатів, а також засобів масової інформації, потенційних спонсорів і партнерів. Міжнародний Олімпійський комітет особливу увагу приділяє саме олімпійським видам боротьби, зокрема, греко-римській, як одному з перших единоборств в історії Олімпіад. Об'єднаний Світ Боротьби (United World Wrestling, аналог Міжнародної федерації) намагається досягти максимуму видовищності та привабливості змагань. Тому кількість змагань у всіх вікових категоріях значно збільшилася. Разом з цим з'явилась різноманітність видів спортивних единоборств, які конкурують між собою в сфері популярності та масовості. Професійні види единоборств, в порівнянні з олімпійськими, стрімко розвиваються, використовуючи сучасні комерційні стратегії, залучаючи фінансові ресурси, які сприяють динамічному розвитку неолімпійських видів спорту. Всі наведені факти підкреслюють актуальність проблеми, що зумовило вибір теми дослідження Воронцова А.В.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційну роботу виконано на кафедрі спортивних єдиноборств та силових видів спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України відповідно до Плану науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2016–2020 рр. за темою 2.28 «Біомеханічні та психофізіологічні критерії техніко-тактичної підготовленості спортсменів високої кваліфікації» (номер держреєстрації 0118U002068), керівник теми – д.б.н., професор Коробейников Г.В., та Плану науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2021–2025 рр. за темою 2.6 «Науково-методичний супровід тренувальної та змагальної діяльності кваліфікованих спортсменів у єдиноборствах силових видах спорту» (державний реєстраційний номер 0121U108940), керівник теми – д.б.н., професор Коробейников Г. В. Автор - співвиконавець теми.

Роль автора полягає у вивченні складових індивідуальних стратегій змагальної діяльності серед борців високої кваліфікації з урахуванням функціональної асиметрії мозку.

Наукова новизна одержаних наукових результатів полягає в тому, що в роботі:

- вперше обґрунтовано індивідуальні стратегії ведення боротьби спортсменів високої кваліфікації в греко-римській боротьбі, підґрунтям яких стали провідні стратегії та техніко-тактичні складові результативності змагальної діяльності борців збірних команд різних країн;
- вперше визначено значущі складові результативності змагальної діяльності борців та доведено взаємозв'язок прояву функціональної асиметрії з техніко-тактичними діями борців високої кваліфікації спортсменів;
- вперше визначено особливості психофізіологічних проявів борців високої кваліфікації із різним домінуванням півкуль головного мозку та встановлено зв'язок їх індивідуально-типологічних властивостей (психомоторних, нейродинамічних, когнітивних, психоемоційних та функціональних) з реалізацією індивідуальних стратегій змагальної діяльності;
- вперше визначено фактори, що впливають на формування стратегій змагальної діяльності борців високої кваліфікації: стиль ведення поєдинку, міжпівкульне функціональне домінування мозку та рівень прояву психічних процесів.
- доповнено та розширено дані про інформативні критерії процесу формування стратегій змагальної діяльності у борців високої кваліфікації на основі генетично-обумовлених характеристик;
- розширено концепцію індивідуалізації тактико-технічної підготовки борців у греко-римській боротьбі, враховуючі особистісні прояви когнітивної сфери;

– дістали подальшого розвитку існуючі дані про особливості зв'язку психофізіологічного стану борців високої кваліфікації із ефективністю змагальної діяльності та розробку ефективних корекційних заходів;

– підтверджено дані попередніх досліджень щодо взаємозв'язку ефективності змагальної діяльності та індивідуальної переваги відповідного стилю ведення поєдинку серед борців високої кваліфікації греко-римського стилю.

Практична значущість дослідження полягає у впровадженні індивідуальних стратегій ведення сутичок для борців з різним домінуванням півкуль головного мозку для успішної реалізації техніко-тактичної підготовленості спортсменів в умовах змагальної діяльності. Отримані дані дозволили скорегувати тренувальні засоби підготовки спортсменів збірних команд Казахстану та України з греко-римської боротьби з метою індивідуалізації тренувального процесу борців високої кваліфікації.

Результати дисертаційних досліджень впроваджено у практику тренувального процесу збірної команди Казахстану з греко-римської боротьби, в практику роботи континентальної федерації боротьби Азії, в практику тренувального процесу національної збірної команди України з греко-римської боротьби та у процес підвищення кваліфікації тренерів з боротьби дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

Теоретичне значення отриманих результатів. Отримані в роботі результати дозволяють проводити детальний аналіз інформативних складових, що впливають на формування тактичних стратегій змагальної діяльності серед борців високої кваліфікації з врахуванням функціональної асиметрії головного мозку. Розроблені та представлені в дисертаційній роботі підходи щодо визначення пріоритетних програм підготовки дозволяють спрямовувати шляхи корекції тренувального процесу.

Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення, висновки та практичні рекомендації, що висвітлені у дисертаційній роботі, повною мірою відповідають меті і завданням та обґрунтовані наведеними даними згідно з результатами дослідження. Розв'язання поставлених у роботі завдань супроводжується використанням комплексу взаємозв'язаних сучасних валідних методів дослідження. Отримані результати дослідження базуються на достатньому фактичному матеріалі, що цілком забезпечує належну достовірність і обґрунтованість основних наукових положень дисертаційної роботи та сформульованих у ній висновків. Ступінь вірогідності отриманих кількісних даних забезпечена значним обсягом дослідження, кількістю випробовуваних, отриманими цифровими даними, використанням у роботі сучасних методів дослідження та застосуванням адекватних методів математичного опрацювання матеріалів.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях. Основні наукові положення дисертації опубліковано в наукових журналах та представлено в тезах на науково-практичних конференціях різного рівня. В опублікованих наукових працях зі співавторами дисертант самостійно виконав експериментальну частину дослідження та проаналізував отримані результати.

За матеріалами дисертації опубліковано 13 наукових публікацій: 4 статті у наукових виданнях із переліку наукових фахових видань України, 2 статті у періодичному науковому виданні Польщі, проіндексованому в базах Scopus та Web of Science; 4 публікації апробаційного характеру; 3 публікації додатково відображають наукові результати дисертації.

Апробація результатів дисертації. Результати досліджень доповідалися та обговорювалися на другому сателітному симпозиумі (The Second Satellite Symposium of UWW Scientific Commission) “Challenge and Perspectives in Wrestling” (Kyiv, 2019), IV науковому інтернаціональному конгресі «Sport. Olimpism. Sănătate» (Кишенів, 2019), XII та XIII Міжнародних конференціях молодих вчених «Молодь та олімпійський рух» (Київ, 2019–2020), II Міжнародній науковій інтернет-конференції «Актуальні проблеми фізичної культури, спорту і здоров'я» (Черкаси, 2020), офіційному засіданні наукової комісії Об'єднаного Світу Боротьби (Казахстан, 2019), XVI Міжнародній науково-методичній конференції «Фізичне виховання в контексті сучасної освіти» (Київ, 2021).

Конкретний особистий внесок дисертанта в одержання наукових результатів, що виносяться на захист. Мету та завдання дослідження було сформульовано разом із науковим керівником. Автором самостійно проаналізовано літературні посилання та передовий досвід. Також здобувач самостійно виконував дослідження на визначення психофізіологічних характеристик та домінантності півкуль головного мозку у борців. Всі розділи власних досліджень, висновки та аналіз отриманих результатів дисертації оформлені автором самостійно. Здобувачем сформульовано висновки, які повністю відповідають поставленим завданням. Дисертантом підготовлено матеріали для наукових публікацій та для впровадження наукових розробок у практику.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію викладено грамотною українською мовою. Структура дисертації та стиль її подання відповідають вимогам МОН України. Побудова логічна. Адекватно використано наукові терміни. Цифровий матеріал структуровано в таблицях та рисунках, що полегшує сприйняття змісту матеріалу, представленого в розділах.

Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту. Дисертаційна робота Воронцова А. В. на тему: «Стратегії змагальної діяльності спортсменів високої кваліфікації у греко-римській боротьбі з урахуванням функціональної асиметрії мозку» є завершеним науковим дослідженням і за змістом повністю відповідає спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

Рекомендація дисертації до захисту. Розглянувши дисертацію Воронцова А.В. «Стратегії змагальної діяльності спортсменів високої кваліфікації у греко-римській боротьбі з урахуванням функціональної асиметрії мозку» та наукові публікації за темою дисертації, визначивши особистий внесок у всіх зарахованих за темою дисертації наукових публікаціях, опублікованих із співавторами, а також за результатами публічної презентації здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення вважаємо, що робота є актуальною, виконана здобувачем ступеня доктора філософії особисто, являє собою повністю завершену наукову працю, під час підготовки якої застосовувалися сучасні методи досліджень, має наукову новизну, практичне значення, містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, нове розв'язання актуального наукового завдання стосовно сучасних тенденцій розвитку греко-римської боротьби з урахуванням домінантності півкуль головного мозку, адекватна поставленій меті та містить висновки, які відповідають завданням. Було проведено метрологічну експертизу дисертаційного дослідження. У роботі відсутні порушення академічної доброчесності. Дисертаційна робота повністю відповідає вимогам, передбаченим пп. 6–7 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, що висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, та рекомендується до захисту з метою присудження здобувачу Воронцову А. В. ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Комісія рекомендує ректору НУФВСУ утворити спеціалізовану вчену раду для розгляду та проведення разового захисту дисертації Воронцова А. В. з метою присудження йому ступеня доктора філософії у такому складі:

голова спеціалізованої вченої ради: Шинкарук Оксана Анатоліївна, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри кіберспорту та інформаційних технологій Національного університету фізичного виховання і спорту України;

рецензент: Когут Ірина Олександрівна, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, професор кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України;

рецензент: Маринич Вікторія Леонідівна, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, завідувач докторантури, аспірантури Національного університету фізичного виховання і спорту України;

опонент: Чернозуб Андрій Анатолійович, доктор біологічних наук, професор, професор Волинського національного університету імені Лесі Українки, професор кафедри теорії спорту та фізичної культури;

опонент: Латишев Микола Вікторович, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Висновок підготувала комісія у складі:

д.фіз.вих., професор

О. А. Шинкарук

д.фіз.вих., професор

І. О. Когут

к.фіз.вих., доцент

В. Л. Маринич

Голова засідання,
д.фіз.вих., професор,
в.о. завідувача
кафедри спортивних
єдиноборств та
силових видів спорту

В. Г. Олешко

Підписи Олешко В. Г., Шинкарук О. А., Когут І. О., Маринич В. Л.
засвідчую

Handwritten signatures and date:
Латишев Микола Вікторович
26.04.2023.